

MEMORANDUM

O RAZUMIJEVANJU I SARADNJI U RAZVOJNO – ISTRAŽIVAČKIM OBLASTIMA

Sarajevo, oktobar 2014. godine

MEMORANDUM

O RAZUMIJEVANJU U OBLASTIMA RAZVOJA, ISTRAŽIVANJA, KONSALTINGA I IMPLEMENTACIJE SISTEMA, SERVISA I RJEŠENJA ZA PODRŠKU KOORDINACIJI, DONOŠENJU ODLUKA I PROVOĐENJU AKTIVNOSTI U KRIZNIM I SITUACIJAMA KATASTROFA

između

Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine, sa sjedištem u Zgradi prijateljstva između Grčke i Bosne i Hercegovine, Ulica Trg BiH broj 1 u Sarajevu

i

GlobalGPS BH d.o.o., društva za razvoj rješenja i primjenu visokih tehnologija u oblasti podrške praćenja i upravljanja kriznim i situacijama katastrofa sa sjedištem u Ulici Skenderija čikma 2 u Sarajevu

U daljem tekstu: Ugovorne strane

OPĆE NAPOMENE

Imajući u vidu nedavne prirodne katastrofe (šumski požari, poplave, klizišta i slično tokom 2013. i 2014. godine) koje su zadesile teritoriju Bosne i Hercegovine, otvorene mogućnosti dešavanja katastrofa izazvanih ljudskim djelovanjem i spremnost agencija i institucija u BiH za davanje podrške prilikom djelovanja u kriznim situacijama, te imajući u vidu angažman Ministarstva sigurnosti BiH na poljima koordinacije, podrške i omogućavanja internacionalnih i međuentiteskih aktivnosti sa jedne strane, te aktivno internacionalno učešće društva GlobalGPS BH d.o.o. (i partnera) u konsaltingu, edukaciji, treniranju, dizajniranju i implementaciji sistema podrške tijelima koja se bave koordinacijom i provođenjem aktivnosti tokom kriznih situacija, ugovorne strane su odlučile da usaglase i potpišu Memorandum o razumijevanju i saradnji (u daljem tekstu "MoR").

MoR se zasniva na Okvirnom zakonu o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 50/08), član 14. tačka r). Ovim članom je predviđeno da Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine sarađuje s naučnim i privrednim društvima u razvoju tehnologije i opreme za potrebe zaštite i spašavanja. Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine također sarađuje i sa različitim razvojnim i istraživačkim institucijama u domenu prevencije, nadzora, ranog upozoravanja i sl., a što je sveukupno tema ovog MoR.

S obzirom na visok stepen rizika i ugroženosti Bosne i Hercegovine od prirodnih ili drugih nesreća i mogućih teških posljedica po živote i imovinu ljudi, Ministarstvo i GLOBALGPS, su utvrdili značaj međusobne saradnje u oblasti zaštite i spašavanja, prevencije, analize rizika i podrške odlučivanju, kroz zajedničke aktivnosti i saradnju, a posebno putem implementacije rješenja TIIMISS® 2S i mogućnosti implementacije pilota projekta SPARTACUS®, podržanog od strane EU FP7®, odnosno korištenja GlobalGPS partnera

kroz „know-how“ saradnju. GlobalGPS BH je vlasnik rješenja TIIMISS® 2S, član konzorcija SPARTACUS® za implementaciju ovog visokotehnološkog projekta podržanog kroz razvojni fond EU – 7. Okvirni programa za 2013 (“EU Frame Program 7”®).

Uvažavajući značaj i ulogu nauke, tehnologije i istraživanja u razvoju i unapređenju sistemskih poslova sigurnosti i bezbjednosti, Ministarstvo sigurnosti BiH je opredijeljeno da kroz saradnju sa GLOBALGPS, pored ostalog, doprinese ispunjavanju zakonskih i međunarodnih obaveza u oblasti civilne zaštite – zaštite i spašavanja života i dobara, kao i bržem napredovanju Bosne i Hercegovine u članstvo NATO-a i Evropske unije.

Ministarstvo sigurnosti BiH i GLOBALGPS izražavaju spremnost da, u skladu sa svojom misijom i zakonski utvrđenim nadležnostima, a putem zajedničkih aktivnosti, definiraju, istražuju, razvijaju i grade sistem zaštite i spašavanja, prevencije, nadzora i praćenja u oblastima djelovanja Ministarstva i institucija i organa koje ministarstvo koordinira i sa kojima sarađuje, a koje su predmet razvojnog, istraživačkog i drugog rada u okviru aktivnosti GLOBALGPS.

Memorandum predstavlja polaznu osnovu za razvoj partnerstva zasnovanog na ravnopravnosti i uzajamnom poštovanju, nastao kao izraz potrebe da se utvrde okviri i vidovi buduće saradnje u oblasti civilne zaštite i spašavanja.

CILJ MEMORANDUMA

Slijedeći opća načela MoR-a, Ugovorne strane su saglasne da, u cilju promocije i stvaranja ambijenta bolje koordinacije, transparentnosti i efikasnosti rada svih agencija i institucija uključenih u sistem civilne zaštite – zaštite i spašavanja te pravovremenim djelovanjem spašavanja života i materijalno-tehničkih dobara, će omogućiti:

- a) *Savjetodavne aktivnosti*: u cilju bolje organizacije sistema civilne zaštite – zaštite i spašavanja i to tako da je GlobalGPS (kao nosilac ovih aktivnosti) sa svojim partnerskim organizacijama iz EU i svijeta, angažiran na organiziranju i izvođenju konsultacija i pripremi pratećih dokumenata po projektnom zadatku definiranom od strane Ministarstva sigurnosti BiH.
- b) *Edukativne i trening aktivnosti*: u cilju pripreme aplikacija za tehničku pomoć EU i/ili UN agencija (odnosno bilateralne ili višelateralne vidove saradnje u ovoj oblasti) koje se bave civilnom zaštitom – zaštitom i spašavanjem. U ovom kontekstu GlobalGPS, sa svojim partnerima, će definirati i organizirati seriju radionica tokom kojih će biti pripremljene aplikacije i zahjevi za navedene oblike tehničke pomoći.
- c) *Definirati upotrebu novih tehnologija, procesa i procedura* (posebno organizacionih): u sistemu zaštite i spašavanja koja uključuje prevenciju, nadzor, praćenje i sl. kroz procese zajedničkog rada, a čiji će cilj biti posvećen implementaciji definiranih aplikacija i korištenja TIIMISS®2S rješenja i mogućnost implementacije SPARTACUS® pilot projekta.
- d) Kroz savjetodavnu ulogu GlobalGPS i partenera, cilj je uvođenje efikasne i efektivne realizacije sistemskih zadataka u izgradnji i razvoju kapaciteta Bosne i Hercegovine za sigurnost i zaštitu građana – civilni sektor.

- e) Poseban cilj, kroz implemetaciju TIIMISS® 2S rješenja, je uvezivanje svih dijelova sistema civilne zaštite – zaštite i spašavanja unutar Bosne i Hercegovine i prema međunarodnim institucijama, kao i pratećih komponenti prevencije, nadzora i praćenja u okviru zaštite i spašavanja, u jedan, uvijek dostupan "real time" sistem u svrhu bolje koordinacije, kooperacije i monitoringa izvršenja zadataka, ali i u cilju efikasnijeg, jednostavnijeg i efektivnijeg izvršenja nadležnosti (ili kombinacije nadležnosti) u slučajevima prirodnih ili drugih nesreća, kao i popisa, procjene štete i potrebne pomoći te distribucije iste do krajnjeg korisnika.
- f) Obje strane postavile su cilj regionalno uvezivanje sistema zaštite i spašavanja kroz modele prekogranične saradnje ili vezivanja na panevropske sisteme zaštite i spašavanja.

MODALITETI SARADNJE

- 1) Predmet saradnje po ovom Memorandumu podrazumijeva sljedeće aktivnosti koje će izvršavati GLOBALGPS (samostalno ili u kooperaciji sa svojim partnerima):
  - a) stručna pomoć pri izradi aplikacija, pristupnica i ostalih aktivnosti vezanih za međunarodne modele pružanja tehničke pomoći ili povezivanja na međunarodne izvore informacija ili podataka (u potonjem slučaju kao dio sistema TIIMISS® 2S);
  - b) stručna saradnja u razvoju metoda analize, kategorizacije, prevencije, procjenjivanja monitoringa, praćenja rizika, kriznih situacija u slučaju prirodnih ili drugih nesreća – tkz. sistem ranog upozoravanja;
  - c) stručna pomoć pri definiranju sistema podrške odlučivanju, praćenju, analizi rizika, analizi i kategorizaciji prostora u slučaju prirodnih ili drugih nesreća;
  - d) stručna saradnja u metodologiji, organizaciji i implementaciji obuka, seminara, radionica, vježbi kao i drugih specijalističkih modula educiranja, treniranja, certificiranja i licenciranja za potrebe svih zainteresiranih strana i ključnih aktera u oblasti zaštite i spašavanja, a po EU priznatim procesima i procedurama;
  - e) stručna pomoć pri dizajnu opreme, procedura i ostalih elemenata za rad udarnih timova i „prvog na terenu“ (First Responder);
  - f) saradnja u programima obučavanja i osposobljavanja zaposlenih u organizacijskim jedinicama u sastavu sistema zaštite i spašavanja za adekvatne reakcije u slučaju prirodnih ili drugih nesreća ili situacijama sa eskalirajućim elementima;
  - g) stručna podrška u izradi, Okvirnim zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća u Bosni i Hercegovini, utvrđenih planskih i organizacijskih dokumenata u oblasti zaštite i spašavanja na svim nivoima u BiH;
  - h) stručna pomoć pri izradi planskih dokumenata, politika i strategija kao i svih zakonskih i pratećih dokumenata za mobilizaciju i modele mobilizacije civilnog sektora u slučaju prirodne ili druge nesreće, kao i standarda za interkonekciju postojećih, i/ili sistema u upotrebi u privrednom ili neprivrednom sektoru;

- i) stručna pomoć pri definiranju oblasti rada zaštite i spašavanja: tuneli, visoke zgrade, zemljotresi, svi oblici javnih sukoba, poplave, požari, šumski požari i sl.
  - j) razvoj pilot projekta na osnovu SPARTACUS sistema po pravilima EU: European Research Agency / Frame Progarmme 7, European Agency for Civil Protection and Defence na osnovu saglasnosti SPARTACUS Konzorcija i za tu svrhu posebno urađenog ugovora o korištenju rješenja;
  - k) stručna, kvalitativna, kvantitativna i finansijsko materijalna pomoć pri dizjanu i realizaciji projekta „112“ u granicama svojih mogućnosti;
  - l) predlaže partnere koji će potpisati anekse na ovaj MoR i postati dio novostvorenog konzorcijuma za potrebe realizacije ciljeva MOR-a;
- 2) Predmet saradnje po ovom Memorandumu podrazumijeva sljedeće aktivnosti Ministarstva sigurnosti BiH:
- a) davanje stručnih savjeta pri realizaciji svih poslova pod tačkom (1);
  - b) partnerski odnos prema svim realizacijama i projektima nominiranim od strane GLOBALGPS, a kroz aktivnosti definirane u tački (1);
  - c) praćenje realizacije aktivnosti projekata kroz angažiranje, u skladu sa mogućnostima, finansijskih, materijalnih i kadrovskih potencijala Ministarstva sigurnosti BiH;
  - d) aktivno učešće sa svim potrebnim resursima u realizaciji Pilot projekta – TIIMISS 2S CASE® - Civil Protection and Defence in BiH, a posebno kroz učešće u procesu: I) definiranja objektnog sistema; II) definiranja ključnih aktera; III) definiranja svih zainteresiranih strana; IV) organiziranja i formaliziranja saradnje i rada iz III ; V) finansijskom planiranju i zajedničkom osiguranju potrebnih sredstava za realizaciju pilota; VI) dizajn zahtjeva za implementaciju pilot projekta SPARTACUS® kao podprojektu Pilot projekta – TIIMISS 2S CASE®;
- 3) Zajednički predmet saradnje po ovom Memorandumu:
- a) Suorganiziranje godišnje internacionalne konferencije u Sarajevu o temama koje obrađuje MoR i temama koje tretiraju vezane industrije i infrastrukture;
  - b) Organiziranje edukacije osoblja ključnih aktera i zainteresiranih strana kroz module definirane u (1);
  - c) Nastup u pripremi i realiziranju projekata u procesu približavanja Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji;
  - d) Saradnja na polju istraživačke djelatnosti u primjeni međunarodnih standarda za oblasti zaštite i spašavanja, slučajeve hitnih reakcija, krizne slučajeve i sl;
  - e) Uzajamna saradnja u organiziranju i radu domaćih i inozemnih strukovnih asocijacija, udruženja i tehničkih komiteta direktno i indirektno vezanih za oblast

- zaštite i spašavanja;
- f) Definiranje saradnje javno – privatnog partnerstva;
  - g) Organiziranje radionica na temu razvoja zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini prema standardima Evropske unije kao i na temu korištenja novih tehnologija i pristupa modernizaciji oblasti civilne zaštite – zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini;
  - h) Proces implementacije TIIMISS® rješenja (čije neodobreno korištenje sadržaja podlježe pravnim sankcijama) u sistem zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini.
  - i) organiziranje savjetodavnih aktivnosti prema određenim dijelovima i strukturama u upravi i administraciji BiH, a sve u okviru TIIMISS rješenja, sa partnerima SPARTACUS projekta : D.M.A.T. (Austrija) kao i Akkonschule – Hochschule für Humanwissenschaften (Njemačka).
- 4) Memorandumom mogu biti dogovoreni i drugi oblici saradnje u oblasti zaštite i spašavanja iz nadležnosti Ministarstva sigurnosti BiH i/ili drugih ministarstava, odnosno drugih institucija na svim nivoima Bosne i Hercegovine, utvrđeni Okvirnim zakonom o zaštiti i spašavanju kao i Zakonom o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine i drugim propisima i dokumentima uključujući i one kojima se regulira nadležnost i djelokrug rada administrativnih nivoa u BiH.
- 5) Trajanje Memoranduma nije vremenski ograničeno i evaluira se godišnjom procjenom rezultata projekata koji su predmetom ovog memoranduma, a koju će izvršiti Ugovorne strane putem zajedničkog tima.

NADZOR NAD PROVEDBOM MEMORANDUMA

- 1) S ciljem osiguranja nadzora provedbe dogovorenih aktivnosti, Ugovorne strane formiraju Zajednički Tim koji vrši redovan nadzor i evaluaciju rezultata saradnje. Zajednički tim je adhock formirani tim u kojem obje strane daju jednak broj članova radi ravnopravne zastupljenosti strana pri evaluaciji i nadzoru.
- 2) Ugovorne strane će održavati sastanke najmanje dva puta godišnje, a po potrebi i češće.

RELEVANTNI ZAHTJEVI UGOVORNIH STRANA

- 1) GLOBALGPS iskazuje spremnost da u skladu sa svojim mogućnostima i kapacitetima, kroz navedene obaveze u MoR-u, intenzivno radi na ostvarivanju ciljeva Memoranduma, za šta će dobiti podršku Ministarstva sigurnosti BiH, a posebno prilikom iniciranja projekata koji su usmjereni na izgradnju sigurnijeg života i bezbjednijeg okruženja u Bosni i Hercegovini i ispunjavanju strateških ciljeva Ministarstva koji su obuhvaćeni ovim MoR-om.

- 2) Ministarstva sigurnosti BiH je saglasno i spremno da, shodno zakonima utvrđenim nadležnostima i planiranim sredstvima za realizaciju projekata, dogovara i ugovara s GLOBALGPS zajedničke aktivnosti iz Memoranduma u svrhu efektivne i efikasne realizacije sistemskih zadataka u izgradnji i razvoju kapaciteta Bosne i Hercegovine za sigurnost i zaštitu građana.
- 3) TIIMISS® skup rješenja su vlasništvo GlobalGPS-a , te korištenje sadržaja, znanja i/ili imena bez prethodne konsultacije sa GlobalGPS podliježe restrikcijama poslovne tajne.
- 4) SPARTACUS® Projekt je projekt kojeg je dio GlobalGPS, te je svako korištenje ili manipuliranje imenom i zaštitnim znakom ili navođenje istog bez dozvole SPARTACUS Konzorcija® ili GlobalGPS kao njegovog člana potpuno zabranjeno.
- 5) Vidovi i oblici podrške, te planirani obim saradnje definiraće se kroz posebne dokumente, kao anekse na ovaj MoR, a na osnovu inicijative jedne ili obje Ugovorne strane.

ZAVRŠNE ODREDBE

- 1) Memorandum je neograničenog trajanja, ali može prestati važiti na zahtjev Ugovornih strana, na osnovu pisane najave, najmanje mjesec dana prije otkazivanja, računajući od datuma prijema pismene najave o otkazu, uz obrazloženje razloga takve odluke.
- 2) Ovaj memorandum potpisani je u 2 (dva) istovjetna primjerka, na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini (i na jednom od dva pisma), gdje svaka Ugovorna strana zadržava po jedan primjerak.
- 3) Memorandum stupa na snagu datumom potpisivanja.

Potpisano u Sarajevu, 31.10.2014 godine

**Za Ministarstvo sigurnosti
Bosne i Hercegovine**

Mladen Čavar, zamjenik ministra

Za GLOBALGPS BH d.o.o.

Haris Hadžialić, direktor

Pojmovi korišteni u MoR-u

- GlobalGPS BH d.o.o. – društvo sa ograničenom odgovornosti, registrirano u Sarajevu,BiH. Osnovna djelatnost je arhitektura kompleksnih rješenja, upravljanje informacionim rješenjima, dizajn i implementacija informacionih i organizacionih rješenja, razvoj i straživanje u oblastima elektronike, nano tehnologije, informatike, računarstva, telematike, robotike, aeronautike (ograničeno), upravljanje rizicima, upravljanje tokom kriznih situacija i katastrofa, sistemi ranog upozoravanja i rizika, mapiranje i sistemi upravljanja flotama i resursima korporacija.
- TIIMISS® 2S – TRANSITIONAL Industry Infrastructure Management Information Society and Services: skup alata i aplikacija, rješenja i modela korištenja istih u procesima vezanim za krize i katastrofe, za prevoze opasnih tereta, upravljanje resursima u kritičnim situacijama, upravljanje resursima korporacija, upravljanje ljudstvom itd. Prevedeno na naše pojmove ovaj naziv može predstavljati: tranzicione industrije, tranzicione infrastrukture, upravljanje tokom tranzicijskih procesa, tranzicija u informaciono društvo, servisi tranzicionih procesa. Drugim riječima, rješenje se odnosi na sve vidove tranzicionih procesa u jednom tranzicionom društvu u procesu prelaska ka informacionom društvu 21. stoljeća.
- SPARTACUS® projekt odobren od strane Istraživačke agencije EU. Zadatak projekta je izrada rješenja za praćenje distribucije dobara poslije ili tokom krize, praćenje transporta tokom i poslije kroze i pružanje podrške udarnim timovima.
- EU Frame Programe 7"® - Okvirni program 7 za razvoj i istraživanje EU, finansiran od strane EC/EU. To je najveći svjetski istraživački fond sa preko 80 milijardi EUR. Nasljednik ovog programa je HORIZON 2020, koji startuje 2014 godine.
- European Agency for Civil Protection and Defence – Evropska agencija za civilnu zaštitu i odbranu
- European Research Agency – Evropska istraživačka agencija
- Pilot projekt – TIIMISS 2S CASE® : 2S je skraćeno za Safety & Security, odnosno sigurnost i bezbjednost.